

بسم الله الرحمن الرحيم

کودتای نظامی در گینه

(ترجمه)

پرسش:

فردای روز سه شنبه مؤرخ، 2021/9/14م شورای نظامی گینه، اعلان داشت که به هدف زمینه‌سازی برای تشکیل دولتی در این سرزمین، با قدرت‌های سیاس، جامعه مدنی، نمایندگان شرکت‌های معادن، سلسله دیدارهای خواهد داشت. (منبع: دارالهلل، مؤرخ: 2021/9/12م) این درحالی است که گینه کونکری در شامگاه یک شنبه مؤرخ، 2021/9/5م شاهد کودتای نظامی به رهبری فرمانده نیروهای ویژه، مامادی دومبویا بود، چنان‌که این فرمانده در یک بیانیه تلویزیونی اعلان داشت که رئیس جمهور الفاکوندی را بازداشت، پارلمان و حکومت را منحل، کار و عمل به مقتضای قانون اساسی را متوقف و مرزهای کشور را مسدود ساخته است. پرسش‌ام این است که در عقب این کودتا کیست؟ و آیا این کودتا به کشمکش‌های بین‌المللی بالای این سرزمین، ارتباط دارد؟

پاسخ:

خوب است برای بیان دیدگاه درست در ارتباط به این مسئله، موارد زیر را ارائه نمود:

اول: "رهبر کودتا فرمانده مامادی دومبویا، در پایان کودتا، شامگاه روز یک شنبه، مؤرخ 2021/9/5م از طریق شبکه تلویزیون رسمی گینه گفت: ما تصمیم بر این گرفتیم که تمام نهادهای حکومتی را منحل و تمام مرزهای زمینی و هوایی را ببندیم. همان‌طور گفت: کسانی که علاقه‌مند پیشبرد وظایف‌شان هستند، می‌توانند به شکل عادی به کارشان ادامه دهند. وی از نظامی‌ها خواست که در پایگاه‌های خویش باقی بمانند و گفت: علاوه بر فقر و فسادگسترده، مسئول شرایط بد، بی‌عدالتی، صدمات وارده بر شهروندان، عدم احترام به حقوق و ارزش‌های دیموکراتیک، سیاسی شدن امور اداری، دولت می‌باشد. گفت: ما تصمیم بر این گرفتیم که رئیس جمهور الفاکوندی را که در سن 83 سالگی قرارداد دارد، بازداشت نماییم. همان‌طور اعلان داشت که به

جای هریک از فرمان‌داران این سرزمین، یک نظامی گماشته خواهد شد. در روز دوم کودتا نیز در یک سخنرانی تلویزیونی، وعده تشکیل حکومت وحدت ملی با اداره انتقالی داد. اما مدت زمان حاکمیت این اداره را مشخص نساخت. از وزراء و مسئولین بلند پایه دولتی خواست که یک نشستی با وی داشته باشند و متخلفین از حضور در این نشست را تهدید کرد که این تخلف‌شان را سرکشی و شورشی علیه کمیته گردهمای دموکراتیک ملی محسوب می‌دارد (نامی که نیروهای ویژه بر خود اطلاق نموده اند. سربازان این مسئولین را به شکل کاملاً بدور از احترام به مقر ارتش در کونکری پایتخت این کشور بردند). دومبویا گفت: دیگر سیاست را به یک نفر نخواهیم سپرد، بلکه سیاست را تحویل مردم خواهیم نمود، وی گفت: باهم قانون اساسی‌ای را می‌نویسیم که در میدان واقعیت بتواند مشکلات مان را حل نماید. ... تمام این موارد دلالت بر این دارد که دومبویا می‌خواهد در دوره انتقالی و پس از آن، حکومت را خود در دست داشته باشد.

دوم: این‌که می‌بایست چند قدمی را به عقب برداشته و آنچه را در پایان سال 2008م مانند این کودتا به وقوع پیوست، به یاد بیاوریم. در آن سال یک گروه نظامی به رهبری رئیس موسی کامارا، چهار ساعت پس از وفات جنرال لانسا کونتی، رئیس جمهور گینه، کودتایی راه‌اندازی و پس از آن اعلان داشتند که قصد ندارند تازمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، در پایان سال 2010م، یعنی بیشتر از دو سال قدرت را در دست داشته باشند. ما جزئیات آن کودتا را در پاسخ به پرسش تاریخ 2008/12/22م بیان داشته و واضح ساختیم که امریکا در پشت آن می‌باشد؛ چیزی که بعداً نیز ثابت گردید. در واقع در نوامبر 2010م انتخابات برگزار و الفاکوندی که مخالف حکومت جنرال لانسا کونتی "مزدور فرانسه" بود، در آن پیروز شد. آنچه در مورد الفاکوندی شهره عموماً گردیده است این است که وی به عنوان مخالف و منتقد تاریخی توصیف می‌شود؛ چنان‌که در برابر تمام حکومت‌های حاکم بر گینه از زمان استقلال آن در سال 1958م به مخالفت برخاسته است. به همین دلیل به اروپا تبعید شده و تا پیش از نشستن بر کرسی قدرت در سال 2010م به اعدام و زندان نیز محکوم شده است. (منبع: الجزیره مؤرخ: 2015/10/24م)، وی کسی بود که به آن به عنوان ناجی مردم از ظلم مزدوران فرانسه، نگاه می‌شد. زمانی که نظامی‌های وابسته به امریکا دست به کودتای سال 2008م زدند، الفاکوندی در برابر آنان یک موضع گیری معتدل داشت، بلکه از آنان خواست که طبق وعده‌شان انتخابات برگزار نمایند، تا این‌که انتخابات برگزار شده و الفاکوندی در آن برنده شد. به همین ترتیب در انتخابات 2015 نیز برنده شد، دوره حکومت آن در سال 2020 به پایان رسید و طبق قانون اساسی دیگر حق اشتراک در انتخابات و حکومت را نداشت. بنابراین وی در سال 2019م یک هم‌پرسی انجام داده، قانون اساسی را تعدیل و در اکتبر 2020م انتخاباتی را برگزار و با وجود سطح بالای اعتراضات و مخالفت‌ها علیه این هم‌پرسی و این انتخابات و با وجود اتهامات مبتنی بر تقلب در آن، وی بار دیگر برنده شد. محکمه قانون اساسی، در دسامبر 2020م مبنی بر برنده شدن کوندی بر رقبایی که شکایات خویش را به محکمه پیش کرده بودند، قرار صادر نمود. اما از آن‌جای این مرد با اعتماد بر خود و بر حمایت مردمی که از آن برخوردار بود، کسی را که به زودی باعث سرنگونی وی می‌شد، درست محاسبه نکرد؛ با وجودی که آن شخص ارتش را نیز با خود همراه داشت.

سوم: این‌که پس از آن این کودتا علیه وی در 2021/9/5م انجام و آن نیز دستگیر شد... که وکنش‌های بین المللی و منطقه‌ای وارده علیه این کودتا واضح می‌سازد که در پشت آن چه کسی قرار دارد:

أ- امریکا علیه این کودتا واکنش شدیدی نشان داد؛ چنان‌که در بیانیه‌ای که سخنگوی وزارت خارجه آن، نید برایس ایراد نمود، چنین گفت: «ایالات متحده این تصاحب قدرت توسط نظامی‌های گینه و آنچه در شام‌گاه روز شنبه در کونکری پایتخت این کشور رخ داده است را تقبیح می‌کند و هرگونه خشونت و اقداماتی بیرون از قانون اساسی تنها به بازگشت به واقعیتی که گینه از صلح، ثبات و رفاه در آن برخوردار بود، منجر می‌شود.» و نیز بیانیه افزود که «ممکن است حوادثی که در پایتخت گینه کونکری به وقوع پیوسته، از توانایی ایالات متحده و شرکای بین‌المللی دیگر گینه، برای حمایت از این کشور بکاهد. کمک و حمایتی که سعی در وحدت و ایجاد آینده بهتری را برای مردم گینه در پی دارد.» بیانیه گفت: «ما طرف‌های قضیه گینه را به احترام بر قانون اساسی، خودداری از خشونت و پایبندی به حاکمیت قانون فرامی‌خوانیم. ما مکرراً طرفین را تشویق بر این می‌کنیم که برای ایجاد راه‌حل مسالمت‌آمیز و دیموکراتیک، گفتگوی ملی راه‌انداز نمایند، تا این‌که در واقع گامی برای گینه برداشته باشند...» (منبع: سایت رسمی وزارت خارجه امریکا، رویترز، مؤرخ 2021/9/6) این واکنش امریکا دلالت بر این

دارد که این کودتا مانند کودتای سال 2008م کدام منفعتی برای امریکا ندارد، زیرا واکنش امریکا در ارتباط به کودتای 2008م یک واکنش مجهول بود و هیچ‌گاه آن را تقبیح نمود، بلکه حتی در آن زمان گفت: «ما باشرکای مان در منطقه، دولت‌های دیگر و اتحادیه‌ی افریقا در تلاشیم، تا نهادهای گینه را در برداشتن گام‌های لازم برای انتقال دیموکراتیک و مسالمت‌آمیز، قدرت در گینه، تشویق نماییم.» سخنی که مؤید منافع عاملین کودتا در آن زمان بود. اما این بار امریکا این کودتا را تقبیح نموده، آن را خشونت‌بار تعبیر کرد، تهدید به محدودسازی حمایت‌ها از گینه نمود، خواستار پایبندی به قانون اساسی، پیمودن مسیر دیموکراتیک و به جای نظامی‌ها خواستار حاکمیت قانون شد.

ب- این درحالی است که وزارت خارجه‌ی فرانسه پس از این کودتا بیانه‌ی مجهول و سخنان سردرگمی را ایراد نمود که در آن چنین آمده است: پاریس درخواست مجموعه‌ی اقتصادی دولت‌های غرب افریقا را لیبیک گفته و تلاش‌هایی که برای تصاحب قدرت در گینه انجام شده را محکوم و خواستار بازگشت به طرف یک نظام مبتنی بر قانون اساسی می‌باشد. (منبع: AFP 2021/9/6م) این سخنان فرانسه بدون هیچ‌گونه جدیتی، یک نوع سازش با افکار عامه علیه کودتا بود، چنان‌که فرانسه خواستار بازگشت رئیس‌جمهور کوندی به قدرت نشد، عاملین کودتا را تهدید به مجازات نمود. این موضع‌گیری آن بسان موضع‌گیری که در برابر کودتای مالی علیه مزدور ابراهیم گیتا داشت، یک واکنش منفعل نبود، چنانچه فرانسه در آن زمان کودتای مالی را به سطوح بالای تقبیح کرد. رئیس‌جمهوری فرانسه در آن زمان گفت: «رئیس‌جمهور ماکرون اوضاع را از نزدیک دنبال کرده و تلاش برای شورش در حال حاضر را محکوم می‌کند.» لودریان، وزیر خارجه‌ی فرانسه گفت: «فرانسه با شدیدترین الفاظ این واقعه‌ی خطرناک را محکوم می‌کنند...» (ما جزئیات کودتای مالی را در پاسخ به پرسش مؤرخ 2020/9/1م بیان نمودیم) اما هم ریاست‌جمهوری فرانسه و هم وزارت خارجه آن کودتای گینه را به شکل قطعی محکوم ننمودند، بلکه محض بیان داشتند که با مجموعه‌ی اقتصادی دولت‌های غرب افریقا هم صدا می‌باشند، چیزی که دال بر عدم علاقه‌ی فرانسه به محکومیت کودتا بوده و گویا که این گروه اداری ناکار را مدیریت می‌کند. با توجه به آنچه بیان شد، نتیجه می‌گیریم که فرانسه در اصل پشت کودتای اخیر گینه می‌باشد.

ج- اگر سابقه‌ی فرماندهی کودتا را دنبال کنیم، مطمئن می‌شویم که در واقع فرانسه در پشت این کودتا می‌باشد. طبق آنچه در روزنامه‌های فرانسوی گزارش شده است، فرماندهی کودتا مامادی دومبویا متولد 1980م، آموزش یافته‌ی مدرسه‌ی نظامی سومور در غرب فرانسه می‌باشد. در آن مدرسه دیپلوم تحصیلات عالی نظامی را در یافت. اعتماد ضابط‌های فرانسوی را کسب، به درجه‌ی گروه بان ارتقاء نمود و به بخش خارجی ارتش فرانسه، که در 10 مارچ 1831م تأسیس شده بود، ملحق شد. همان‌طور دومبویا در بسیاری از مأموریت‌های مربوط به بخش فرانسوی ارتش در شهرهای مختلف این کشور، نیز شرکت و با وفاداری کامل به فرانسه خدمت نمود، تا این‌که پس از 15 سال به گینه برگشت و در سال 2018م به عنوان مسئول نیروهای ویژه منصوب و در سال 2019م به درجه‌ی فرمانده کل این نیروها ارتقاء یافت. در سال گذشته در مورد تمایل و اشتیاق این فرمانده برای افزایش قدرت و نفوذ نیروهای ویژه‌ای که آنان را از آدرس وزارت دفاع رهبری می‌نمود، اطلاعاتی دست به دست شد، در ماه می سال گذشته نیز مبنی بر برنامه ریزی کودتا از جانب این فرمانده و همان‌طور دستگیری وی، اخباری شایع شد؛ اما دولت آن اخبار را تکذیب نمود و ظاهر قضیه طوری به نظر می‌رسید که اقدامات دومبویا تلاش برای کودتا نبوده، بلکه وی خواستار جدایی نیروهای ویژه از وزارت دفاع بوده است. به همین دلیل رئیس‌جمهور کوندی و حکومت کدام تردید کافی در این ارتباط نداشتند، نتوانستند که در مورد شایعات مطمئن شوند. بناءً وی را همچنان تحت نظارت نگهداشتند، چون وی نتوانسته بود که نیروهای ویژه را از وزارت دفاع جداساخته و دستگاهی مستقلی را ایجاد کند که از طریق آن بتواند آنچه را که قصد انجام آن را دارد انجام دهد.

چهارم: این کودتا باعث افزایش قیمت المونیم در بازارهای جهانی شد؛ طوری که از ده سال بدین سو به بالاترین قیمت خود رسیده است، چون ترس بر این است که دیگر به بازار عرضه نگردد، چون گینه بزرگترین عرضه‌کننده ماده بوکسیت که در تولید المونیم از آن کار گرفته می‌شود، می‌باشد. فرمانده کودتا در تلاش است تا به شرکت‌ها سرمایه‌گذار خارجی اطمینان بدهد که رهبری جدید کونکری، به تعهدات‌شان در ادامه فعالیت‌های عادی در این کشور پایبند است. شورای نظامی به رهبری کولونیل مامادی دومبویا در روز سه شنبه با رؤسای احزاب و رهبران قبایل، در روز چهارشنبه با سازمان‌های جامعه مدنی

و نمایندگان دیپلماتیک و در روز پنج شنبه با رؤسای شرکت‌های معادین فعال در گینه و به همین ترتیب با اتحادیه پیشه‌وران در گینه، قصد داشت دیدار نماید. در حالی که گینه از لحاظ عرضه مواد خام بوکسیت که برای تولید المونیم از آن کار گرفته می‌شود، یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان می‌باشد. در این سرزمین معادن فعال استخراج آهن، طلا و الماس می‌باشد، اما باز هم یکی از فقیرترین کشورهای جهان است. این کودتا باعث افزایش سطح بالای قیمت المونیم در بازارهای جهانی شد، البته در سطحی که در سال‌های اخیر تاکنون بی سابقه بوده است. شورای نظامی در تلاش است تا شرکت‌های فعال در گینه را اطمینان بدهد که به فعالیت‌های خویش ادامه داده و این‌که به تعهدات شان احترام خواهد شد... (منبع: دارالهلل. مؤرخ 2021/9/12م)

پنجم: این‌که معمولاً این معادن و معادن سرشار دیگر گینه را شرکت‌ها به غارت برده، چیزی برای مردم گینه باقی نمی‌گذارند؛ در حالی که این کشور از لحاظ دارا بودن معادن بسیاری از مواد خام از جمله غنی‌ترین کشورهای محسوب می‌شود. مردم آن از فقر و محرومیت و از شیوع انواع بیماری‌ها رنج می‌برند. ساکنین آن از فقیرترین مردم جهان می‌باشند! با این‌آگاهی که اکثریت بیشتر مردم آن مسلمان اند. گینه سرزمینی می‌باشد که فرانسه آن را استعمار و در سال 1958م استقلالش را به گونه تشریفاتی و شکلی اعطاء کرد، اما این سرزمین همچنان تحت نفوذ فرانسه قرار داشت. فرانسه در این سرزمین همواره دولت را بنا، ارتش را ترکیب، زمامداران و سیاستوران را خود تربیه و تعیین می‌نمود. اقتصاد آن را تحت سیطره خود داشت. فرهنگ‌اش بالای این سرزمین حاکم بود. امریکا خواست باوی رقابت کرده و آن را از این سرزمین بیرون سازد، تا این‌که جای آن را گرفته و نفوذ خویش را در این سرزمین پهن و دارائی‌های آن را در اختیار گیرد، چون دولت‌های غربی در افریقا هدفی جز استعمار ندارند. رشد و پیشرفت این سرزمین و معالجه مشکلات مردم آن برای آن‌ها هیچ اهمیتی ندارد. اما آن‌ها از به دست آوردن حکومت، حکام و فرماندهان ارتش در این سرزمین، به عنوان وسیله استعماری بهره برده و بدلیل وفور امکانات گسترش نفوذ و استعمار، ذریعه زمام داران ارزانی‌که آنان را از میان سیاسیون و نظامی‌ها خریداری می‌نمایند، دیگر به فرستادن اردوهای خویش بسان سابق ضرورتی ندارند. زمانی که عده از سیاسیون، نظامی‌ها و یا نظام را به دست آوردند، هرگونه که بخواهند دست به کودتای نظامی می‌زنند. سپس دروازه استعمار و گسترش نفوذ برای‌شان باز می‌شود. این‌گونه کشمکش‌های بین‌المللی در میان دولت‌های استعماری بالای دولت‌های کوچک مخصوصاً دولت‌های افریقای، همچنان شعله‌ور می‌باشد، ممکن نیست که مردم از زیر بار این اوضاع بد آشکار، بدرآمده و نجات یابند، مگر به بازگشت اسلام در قدرت از طریق برپایی خلافت راشده در یکی از سرزمین‌های اسلامی و در بیشتر سرزمین‌های اسلامی؛ دولتی که استعمارگران را رانده و تمام سرزمین‌اسلامی را از چنگال استعمار آزاد می‌سازد، دارای آن را به مردم آن باز می‌گرداند، محصولات آن را در میان مردم آن توزیع می‌نماید، آنان را به سمت رشد و بیداری سوق می‌دهد.

(وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ (4) بَنَصْرٍ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ) [روم: 4-5]

ترجمه: در آن روز است که مؤمنان به یاری الله (سبحانه و تعالی) که هر که را به خواهد یاری می‌کند، شادمان می‌شوند، او الله (سبحانه و تعالی) پیروز مند و مهربان است.

برادران عطاء بن خلیل ابوالرشته

6 صفر الخیر 1443 ه.ق.

2021/9/13م.